

s a legfőbb jó a földön a havonként fölvevett biztos fizetés, a nyugdíj, az előkelő összeköttetések s az írásnak finom és titokzatos művésze. Thierry Clémenceau-t idézi: «A demokrácia a felkapaszkodottak kormányformája».

Keserűen állapítja meg a reábizott kis nyáj gyarlóságait, de egy percig sem csügged el munkájában. Nem bántja az a szomorú tapasztalata sem, hogy tanítványai, elhagyva az iskolát, elfelejtenek köszönni volt mesterüknek. Végül tanítótársairól mond néhány szóban kemény bírálatot. Nem szereti őket. Merev rabjai bizonyos dogmáknak, szabadgondolkozók, de keveset gondolkoznak, köztársasági érzelműek, de ez az érzelmük durva ordítózásban nyilvánul meg, türelmetlenek más véleményével szemben s a maguk véleménye is csak a másokénak szolgai ismétlése.

Thierry békebarát lelkét feláldozta hazája ügyéért. A tanulóserg melegen érző, igazi atyai barátja vészelt el benne. Egy lelki orvos gyakorlottságával tartotta kutató ujját a gyermeki léleknek minden sebén és a sokszor elkedvetlenítő bajok látása nem csökkentette benne a nyers, erőtlen és műveletlen lélek iránt való rokonérzését. Minden erejével azon volt, hogy leküzdje a gyermekben ősi természetének minden kezdetleges vadságát. Mély, benső és forró szeretet hevíti munkáját és el se tudja képzelni, hogy tudását átszűrhesse a fejletlen agyakra, ha nem jár előtte szálláskészítőként nagy szeretete.

Thierry könyve költői és mély megfigyeléseknek egész sorában gazdag. Olvasása lelket, ihletet és bátorságot önt a tanítóember szívébe. A tanítás és nevelés nehéz munkáját nemes idealizmusa új sugárkoszorú fényével vonja be, bizalmat s reményt csepegtet a csüggedő nevelő lelkébe. Előadásának formai szépsége vonzani fogja a művészi gyönyörűségek kedvelőit. Főértéke azonban találó megjegyzéseiben s forró lélektől diktált elmélkedéseiben van. Mintha a *Cuore* hangja szólna^o benne mélyebb filozófiai színezettel.

Patrich Béla.

Dr. Orel Géza: Szociális reformok iskoláinkban. Bpest, 1918.
K. 8°, 32 l., 2 korona. (2. kiadás. Budapest, 1919. 2 K 50 f.)

A gyakorlati irányú iskola szükségét igazolja ez a kis füzet, mely a szerző *Műhelyi nevelés Páris iskoláiban* című nagyobb munkájának a függeléke. Egész oktatásunk sürgős megreformálása mellett emel szót. Az értelmi pályák túltengése eddigi nevelésünk helytelen irányára vall. A jövőben a *gyakorlatosság* legyen a vezető elv. A *műhelyi nevelés* újszerű kifejezésével jelöli meg az új korszak iskolájának jobb eredményre juttatható munkáját. Gyakorlati hasznú foglalkozás (asztalos-, lakatosmesterség, könyvkötés stb.) elsajátítását is meg kell

kívánni a leendő tanítóktól, hogy az efajta foglalkozásokban értékesíthető képességek kifejlesztésére nevelni tudjanak. Az ilyen munka azokra nézve sem menne hiábavalóság számba, akiket a később kibontakozó hajlamok vagy a körülmények nem az ipari pályára visznek. Az okosan vezetett foglalkozás közben ezek lelkében is kifejlődnék a társadalmi élet tisztultabb összhangját szolgáló erkölcsi érték: az ipari munka megbecsülése és a tisztelet érzése az iparosok iránt. A műhelyi nevelés hasznosságát a külföldön, kivált Amerikában elért eredményekkel igazolja.

A nőnevelésnek is gyakorlati irányban kell haladnia. Ennek nem tehet minden tekintetben eleget a mai kézimunkatanítónői intézmény. Előbb ezt kell tanfolyamok rendezésével a cél szolgálatára képessé tenni. A tanfolyamok anyaga kiváló ipari szaktekintélyek közreműködésével volna megállapítható; ezek a haladást is ellenőriznék és tagjai lennének a vizsgálóbizottságnak.

A kézimunka- és rajztanítónőképzésnek, mely ma együtt történik, különválasztását kívánja, mert az egyikhez való nagyobb kedvet, fejlettebb képességet rontja a másikkal való kényszerű foglalkozás. Olyan megoldás is segíthet itt, ha a kevésbé kedvelt ágból a vizsgálat alól fölmentést kap a tanítónőjelölt. A polgári és felsőbb iskolai kézimunkatanítónők képzését akarja megfelelőbbé tenni ezekkel a gondolatokkal a könyv szerzője. *Műhelyi nevelés Fáris iskoláiban* című munkája tüzetesebb tájékoztatást is ad ezekben a dolgokban.

Az elemi iskolai tanítónők képzését is ki kell egészíteni a kézimunkában és főzésben teljes jártasságra való neveléssel.

Angyal János.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK ÉS FÜZETEK.

Dr. Fináczy Ernő: *A renaissancekori nevelés története.* Vezérfonal egyetemi előadásokhoz. Budapest, 1919. Hornyánszky Viktor. (N. 8-r. VI+289 l.) 40 K.

Gyermekmunka és gyermekvédelem. A törvényes munkásvédelem magyarországi egyesületének kiadványai. 30. sz. Budapest, 1918. Az egyesület kiadása. (8-r. 45 l.)

Geréb József: *Klasszikus világ és modern műveltség.* Olcsó Könyvtár 1888—1893. sz. Budapest, 1918. Franklin-Társulat. (16-r. 96 l.) 2 K 40 f.

Csáthy Kálmán (szerk.): *Egyetemi naptár 1918/19.* A debreczeni áll. tudományegyetem hallgatóinak útmutatója. Debreczen, 1919. Csáthy Ferenc könyvkiadóvállalata. (K. 8-r. 119 l., 1 t.) 5 K.

Nemes Lipót (szerk.): *A gyermekmentés útjai.* Budapest, 1918. Bethlen Gábor-kör. (Lex. 8-r. 222 l.) 13 K 80 f